

Jr. 66/07.01.2019

Romániai Magyar Demokrata Szövetség

Kelemen Hunor figyelmébe,

Tisztelt Elnök Úr!

Tekintettel arra, hogy térségünkben a román nyelv oktatása és főleg a diákok eredményei az egyik legkényesebb kérdés mind a mai napig, Hargita Megye Tanácsa prioritásként kezelte az elmúlt évek során, és kezeli a kisebbségi oktatás kérdését és fontosnak tartja az állam nyelvének elsajátítását a diákok körében. Viszont az elmúlt évek érettségi eredményeit megvizsgálva kijelenthető, hogy a Hargita megyei diákok nagy százaléka elsősorban a román nyelv és irodalom tantárgyból nem éri el az átmenő szintet az érettségi vizsgákon.

Sajnos az eddigi oktatáspolitiká nem vette figyelembe a kisebbség speciális nyelvi igényeit és nem biztosította, hogy a magyar ajkú diákok a többségi nyelvet második nyelvként (nem anyanyelvként) tanulhassák minden szinten.

Köztudott, hogy jelenleg az I-VI osztályok kivételével a román nyelv oktatása egységes tanterv szerint történik Romániában, annak ellenére, hogy a 2011-ben elfogadott 1-es számú oktatási törvény 46-os cikkelyének 2. illetve 4. bekezdése rendelkezik arról, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó diákok számára a román nyelv és irodalom oktatása és számonkérése sajátos tanterv szerint történjék. A törvény adta lehetőségeket kihasználva, az új előírások alapján az előkészítőtől a nyolcadik osztályig kidolgozták a magyar iskolák, a magyar diákok számára román nyelv és irodalom tantárgyból a sajátos, specifikus tanterveket, melyek a nyelvi kompetenciák kialakítására, a beszélt nyelv oktatására alapoznak, ám gyakorlatba ültetésük a mai napig elmaradt. Az oktatási tárca válaszevelei és ütemterve alapján 2021-ig lesz kidolgozva/bevezetve az új tanterv a VIII. osztályosoknak, és csak ezután kerül sor az új tanterv kidolgozására/bevezetésére a líceumi oktatásban résztvevő diákok számára. A szaktárcahoz intézett levelezéseink során kértük, hogy törvény adta jogaink figyelembe vételével történjen a román nyelv oktatása, számonkérése, új programok/tantervek/tankönyvek alapján minden szinten, az előkészítő osztályoktól a XII. osztályig.

Figyelembe véve, hogy a szaktárca ütemterve szerint csak 2021 után lesz biztosítva minden szinten a román nyelv sajátos, specifikus tanterv szerinti oktatása a magyar tannyelvű iskolákban tanuló diákok számára, fontosnak tartjuk, hogy helyi szinten, ezen iskolákban

olyan intézkedéseket, tevékenységeket bevezetni amelyek segítik a román nyelv oktatásának az erősítését.

Úgy gondoljuk, hogy a szaktárca mellett, indokolt megyei és helyi szinten is intézkedéseket hozni a helyzet javítása érdekében, ehhez pedig szükséges az érintettek, a helyi és a megyei hatóságok, a tanfelügyelőség, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, a román tanárok, a szülők és nem utolsó sorban a diákok közötti hatékony együttműködés.

Ezen okokból, megyei szinten létrehoztunk egy, amelynek célja a románnyelv-oktatás hatékonyságának erősítése a magyar tannyelvű iskolákban az országos felméréskön és az érettségi vizsgákon elért eredményeken javítása érdekében. A munkacsoportot a Hargita Megyei Tanfelügyelőség szakértői, a román nyelv és irodalom tanárok, valamint a Hargita Megyei Tanács képviselői alkotják.

Probléma, hogy nincs különbségtétel az államnyelv kisebbségi és anyanyelvi környezetben való oktatását illetően sem a tantervek, sem a tankönyvek szintjén, ami emberjogi szempontból megközelítve teljes mértékben diszkriminatív, illetve nincsen összhangban sem a romániai sem pedig az európai törvénykezés esélyegyenlőséget garantáló előírásaival. Ennek következményeként, a román nyelv tanítása arra korlátozódik, hogy nagy mennyiségű nyelvtani és irodalmi ismeret elsajátítását követelik meg a kisebbségi tanulóktól.

Úgy gondoljuk, hogy a magyar kisebbségnek szüksége van arra, hogy specifikus nyelvi igényeinek figyelembe vétele mellett tanulhassa az állam nyelvét, vagyis mindenekelőtt, másodnyelvként/nem anyanyelvként, olyan tantervek, tankönyvek, és más oktatási segédeszközök segítségével, amelyek nyelvi kommunikatív kompetenciáját olyan mértékben fejlesztik, amely mértékben az adott társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális érvényesülés azt megkívánja. Éppen ezért az elmúlt évek során arra kértük a politikumot, a szaktárcát vezető minisztereket, hogy támogassák az állami és minisztériumi döntéshozó fórumokon azon törekvésünket, hogy a **sajátos, specifikus tantervek és programok, illetve az ezek szerinti számonkérés mielőbb érvénybe léphessen a kisebbségi iskolákban minden szinten, az előkészítőtől a XII. osztályig.**

Bár a megyei tanácsnak nem hatásköre ez a tevékenység, de évek óta kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a térségünkben élő magyar diákok megfelelő módon elsajátíthassák az állam nyelvét, hogy társadalmi szempontból értékes, hasznosítható tudást adjunk át gyerekeinknek, és ezáltal javítsunk az érettségi vizsgákon elért eredményeiken is. Éppen ezért a megyei tanács ifjúsági tevékenységeket támogató programjának keretében román nyelvoktatást elősegítő tevékenységeket is támogat, mint például: kommunikációs táborok,

román nyelvtáborok, cseretáborok szervezését, az országos és érettségi vizsgákra való felkészítők szervezését.

Fontosnak tartjuk, hogy a székelyföldi fiatalok elsajátítsák az élőnyelvi - utcán, közhivatalokban, szabadidős tevékenységekkor használt - román nyelvet, mert a maximum heti 5 román órán kívül egyáltalán nincsenek, vagy rendkívül kis mértékben vannak rákényszerülve, hogy beszéljék az adott nyelvet.

Mindezek ismeretében, mivel szeretnénk ha az iskola padjaiból olyan fiatalok kerülnének ki, akiknek nem gond az állam nyelvén kommunikálni, fontosnak tartjuk, hogy közösen keressük a megoldást, a lehetőségeket a román nyelvi kommunikációs készségek fejlesztésére, amelyben úgy gondoljuk fontos szerepet játszanak a térségünkben élő magyar ajkú gyerekek és román vidéken élő román gyerekek közötti cseretáborok is.

A diákok cseretáboroztatása érdekében szorgalmaztuk testvértelepülési kapcsolatok kialakítását a Duna-delta és a tengerparti települések, valamint a Hargita megyei települések között. Ennek következtében az elmúlt évben kapcsolatot alakítottunk ki a Konstanca megyei Cumpăna község polgármesteri hivatalával, amelynek eredményeként a Felcsíki Kistérségi Társulás és Cumpăna község polgármesteri hivatala közötti partnerségi szerződés révén 20 Hargita megyei gyereknek nyílt lehetősége, hogy Cumpănan táborozzon 2018. július 30- augusztus 6 között, és 40 cumpăna-i gyerek látogatott Hargita megyében, valamint 2018 augusztus 27 – szeptember 3 között egy 24 személyes Gyergyóalfalvi csoport volt Konstanca megyében.

A Hargita Megyei Tanfelügyelőséggel, a Hargita Megyéért Egyesülettel és a Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központtal közösen elvégeztük a VII. és a XI. osztályos tanulók román nyelvtanulásának és tudásának a felmérését, amely által arra kerestük a választ, hogy hogyan vélekednek a diákok, szüleik és román tanáraik erről a kérdésről. A kérdőíves lekérdés eredményeiről készült tanulmány, elérhető az alábbi linken <http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2018/07/RomanNyelvOktatasJelentes.pdf>.

Ugyanakkor úgy gondoljuk, hogy az új tanterv szerinti oktatásban fontos szerepet töltenek be a román nyelvoktatásban résztvevő pedagógusok, éppen ezért javasoltuk a pedagógusok továbbképzését annak érdekében, hogy minél hatékonyabban érvényesítsék az új tanterv kínálta lehetőségeket, a kommunikációs készség kialakítására, gyakoroltatására és a szókincs gazdagítására fektetve a hangsúlyt. Mivel a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége

támogatja a magyar oktatási intézményeket, kértük segítségüket a képzések megvalósításában.

Továbbá, figyelembe véve az 1/2011-es számú oktatási törvény 65. cikkelyének az 5. és 6. bekezdését, miszerint az opcionális tantárgyak meghatározása az oktatási intézmények szintjén történik, kértük a tanfelügyelőséget, hogy szorgalmazza a magyar tannyelvű iskolákban a román nyelv oktatását, opcionális/fakultatív tananyagként is, annak érdekében hogy javuljanak a Hargita megyei diákok országos felméréseken és érettségi vizsgákon elért eredményei román nyelv és irodalomból és nem utolsó sorban, pedig javuljanak diákjaink kommunikációs készségei is.

Végezetül szeretnénk kifejezni abbéli reményünket, hogy a fentebb ismertetett erőfeszítéseink nem maradnak visszhang nélkül, és hogy az Elnök úr közreműködésével sikerül kedvező mederbe terelni a román nyelv hatékony, differenciált oktatását célzó események alakulását, és hogy a döntéshozó fórumokon kedvező megoldásra találnak az oktatás minőségének javítása érdekében.

Tisztelettel,

Borboly Csaba

CsíkSZereda, 2019. január 7.